

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opervm ...

Agobardus <Lugdunensis>

Parisiis, 1666

Ad Librvm De Comparatione Vtrivsque Regiminis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14657

AD LIBRVM

DE COMPARATIONE VTRIVS QVE
Regiminis.

Liber iste in alijs editionibus, præter istam Agobardi ad Ludovicum Imperatorem epistolam, complectebatur etiam epistolam Gregorij IV. ad Episcopos regni Francorum, & librum apologeticum pro filio ejusdem Ludovici. Verùm & res ipsa & vetusti codicis auctoritas suaserunt vt hæc tria distingueremus. Nam certum est epistolam ad Ludovicum scriptam terminari in his verbis, *Hujus rei nisus merita vestra adpropinquare faciat apostolicis meritis*. Tum sequi debuit, sed non in eodem libro, epistola seu veriùs fragmentum epistolæ Gregorij IV. ad Episcopos partis Ludovici: quæ vel ob hoc ipsum in eodem fasciculo alligari non debuit, quòd nulla illius mentio extet in epistola ad Ludovicum. Liber demum apologeticus proculdubio ab utraque epistola disjungi debuit. Nam nihil aliud est quàm liber in publicum emissus, ac per omnes ubique provincias, ut patet, vulgatus, ad probandum justas fuisse causas quibus moti Lotharius fratresque ejus arma adversùs patrem moverunt. id quod nos hodie Gallica lingua vocaremus *Vn Manifeste*. Et, quod jugulum petit, tres illæ lucubrationes disjunctæ ac divisæ sunt in codice regio; incipiuntque omnes à majuscula littera, ut solent initia librorum. Verùm quia posteriores Agobardi lucubrationes nullum titulum habent in veteri codice, amanuensis, ad cujus fidem prodiit editio Massonica, putavit hæc conjungi debere. Ceterùm, istius quoque libelli titulus nullus erat in veteri codice. Itaque retinimus eum quem Massonus fecit, non aliam tamen ob causam, quàm quia jam obrinuit ut eo titulo laudetur ab eruditiss.

CAP. I.

COMMOTIONES HVIVS TEMPORIS] id est, bella & dissensiones quæ in regno Francorum erant anno DCCCXXXIII. ob divisionem Ludovici filiorumque ejus, ceu antea diximus.

12
STEPHANI BALVZII
CAP. II.

[CVIVS REVERENTIAE DEBITORES] Ludovicum instruit Agobardus de reverentia quæ Sedi Apostolicæ debetur: Verùm necessaria fortassis non erat hæc Agobardi opera. Nemo enim, arbitror, in tota Gallia hæctenus fuit, eorum nimirum qui communione Sedi Apostolicæ juncti fuerunt, qui non existimaverit magnam Sedi Apostolicæ deberi reverentiam. Certè, avo Agobardi, Episcopi ex synodo Parisiensi scribentes anno DCCCXXIV. ad Ludovicum & Lotharium Imperatores, ita loquuntur: *Nos his qui in sacra sede beati Petri Apostoli resident, dignam honoris reverentiam jure tribuendam non dubitamus.*

PELAGIVS PAPA] hujus nominis primus. Epistola autem illa data est ad Episcopos Tusciæ, extatque in tomis Conciliorum.

CVM FAMVLO TVO PAPA NOSTRO] Vetus est in Ecclesia consuetudo, ut Episcopi catholici, præcipuè verò Romanus, inter mysteria nominentur, ut inde constet fidelibus Pontifices esse junctos communione cum Sede Apostolica. Istud obsequium ab Episcopis illis prætermisum conquerebatur Pelagius, & meritò conquerebatur. Boni enim Episcopi est impatienter ferre, si quis in Ecclesia Dei schisma ac divisionem facere tentet. Manifestum autem schismatis argumentum est, cum quis se communioni subtrahit Apostolicæ Sedis; à qua in omnes venerandæ communionis jura dimanant, ut loquuntur Patres Concilij Aquileiensis in epistola ad Gratianum Imperatorem scripta.

FVNDAM. ECCLESIAE IN APOSTOL. SEDIB.] Quoniam in Notis ad Lupum Ferrariensem polliciti sumus plura nos ad Agobardum dicturos de dignitate & auctoritate sedium apostolicarum, res postulare viderur ut fidem nostram liberemus; præsertim cum res hæc tanti momenti sit, ut vix ulla dignior esse videatur quæ piorum ac eruditorum lectorum oculos mentesque occupet. Ecclesias igitur apostolicas, illas dico, secundum Augustinum, quæ apostolicas sedes habere & epistolas accipere meruerunt; id est, quæ & ab Apostolis fundatæ sunt, & scriptæ extant ad illas epistolæ Apostolorum. Plures illæ numero fuere, ut Corinthiensis in Achaia, Thessalonicensis & Philippenis in Macedo-
nia,

hia, Ephesina in Asia, Romana in Italia. Has enim Apostolicas Ecclesias enumerat Tertullianus in libro de præscriptione hæreticorum. Præter illas verò, Alexandrinam quoque & Antiochenam inter apostolicas recenset Gelasius in Decreto de libris canonicis. Neque dubium est quin & ipsæ fuerint apostolicæ. in quem numerum etiam veniunt Hierosolymitana & Ancyrana, ac etiam Colossensis in Phrygia majori. Ac sanè tanti momenti visa est veteribus dignitas illarum Ecclesiarum, ut nihil grave in Ecclesia decerni posse putarent extra conscientiam Episcoporum sedibus illis præfidentium, præsertim verò Romani, Alexandrini, & Antiocheni, eúmque hæreticum ac schismaticum judicarent qui Ecclesiis illis communione junctus non esset. Hinc factum ut quum Orientis Concilia inconsulto Episcopo Romano damnassent Athanasium Episcopum Alexandrinum & Marcellum Ancyranum, Iulius oburgatoriam ad eos epistolam miserit, conquerens de hoc agendi modo, judiciúmque irritum esse contendens. Episcopos enim illos non esse vulgarium Ecclesiarum Episcopos, sed earum Ecclesiarum quas ipsi Apostoli suamet opera ad fidem instruxerant. Itaque Athanasij & Marcelli causam judicari non potuisse inconsulto se ac Romana synodo; sed necessarium ante omnia fuisse scribi de ea re ad Occidentales, ut communi dein omnium consensu componi possent magnæ Ecclesiæ. Hunc enim esse verum ac genuinum sensum epistolæ Iulij ad Orientales ostendit Marca. Prærogativam illam Ecclesiarum apostolicarum agnoscit etiam Augustinus in epistola CLXII. ubi agens de Cæciliano Carthaginiensi Episcopo ejúsque collegis, adversus quos, tamenetsi absentes, synodus Donatistarum protulerat sententiam damnationis, ait judicium hoc esse irritum, Episcopisque illos posse causam suam reservare iudicio aliorum collegarum, præsertim verò eorum qui præsidebant Ecclesiis apostolicis; adeoque tutum esse Cæcilianum ab insidiis inimicorum suorum, quandoquidem communione junctus erat Ecclesiæ Romanæ, & aliis Ecclesiis, unde Evangelij fides fluxerat, id est, apostolicis. Hæc rursus Marca. Nam lubenter ejus auctoritate utimur, neminem honore suo fraudantes, multò minùs illum, cui me tantum debere semper & ubique profiteor, quan-

tum deberi homini potest ab homine istarum rerum studio. Sed & Pelagius quoque 1. Papa Romanus in epistola ad Valerianum Patricium, cum ageret adversus Aquileiensem & Mediolanensem Episcopos, in causis Ecclesiæ generalibus sedi suæ nihil speciale reservat, nisi quatenus una est ex sedibus apostolicis: adeo ut si quod dubium oriatur adversus constituta synodorum universalium, recurrendum esse dicat ad sedes apostolicas pro recipienda ratione. *Sed quotiens, inquit, aliqua de universali synodo aliquibus dubitatio nascitur, ad recipiendam de eo quod non intelligunt rationem, aut sponte hi qui salutem animæ suæ desiderant ad apostolicas sedes pro recipienda ratione conveniant &c.* Tum paulò post addit, eum citra controversiam esse schismaticum, qui ab apostolicis sedibus est divisus: *Quisquis ergo ab apostolicis divisus est sedibus, in schismate eum esse non dubium est, & contra universalem Ecclesiam altare conatur erigere.* Ex his ergo constat magnam fuisse olim dignitatem & auctoritatem Ecclesiarum apostolicarum. Nec immeritò; cum, ut post Augustinum Pelagius Papa docet, fundamentum Ecclesiæ sit in apostolicis sedibus. Eam porrò ob auctoritatem Eutyches in synodo Constantinopolitana damnatus à Flaviano an. c d x l v i i i. provocavit quidem ad synodum Romanam, sed non solam. Nam appellavit etiam synodos Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Thessalonicensem; ut egregiè probatum est in libro v i i. De Concordia Sacerdotij & Imperij cap. v i. Sed tamen Romana Ecclesia semper prælata est reliquis Ecclesiis apostolicis, quòd eam Petrus & Paulus sanguine suo consecraverint, & apud Romam Christi martyrio fuerint consecrati. Eadem ob hoc ipsum dicta est per antonomasiam Sedes Apostolica, etiam à veteribus. Præcipuè verò patres Occidentalis Ecclesiæ, quum Sedem Apostolicam simpliciter dicunt, Romanam semper intelligunt, quòd ea sola apostolica esset in Occidente. Neque tamen propterea assentior Illustrissimo Cardinali Baronio, qui Turonensem ac Burdegalensem Ecclesias, quæ apud Gregorium Turonensem libro quarto cap. x x v i. (ubi de Concilio Santonensi agitur, quod anno d l x v i. habitum est) vocantur Sedes apostolicæ, ob hoc dictas putat apostolicas, non quòd ab Apostolis fuerint institutæ,

sed quòd eisdem ab Apostolica sede Petri concessa per Pallium apostolica inesset auctoritas. Respexit videlicet Baronijs ad mores posteriorum seculorum. Nam postea persuasum fuit Pallij honorem decretum fuisse Metropolitanis, *propter apostolicam vicem*, id est, ut ex concessione Pallij intelligerent Metropolitanis vicarios se esse Sedis Apostolicæ, ut ex Rhabano Marca observavit. Sed istud valere non potuit tempore istius synodi Santonensis, quo nondum quisquam Episcoporum Gallicanorum, si Arelatensem excipias, Pallium ab Episcopo Romano acceperat. Conturbasset profectò Baronijs, si probare coactus fuisset missum illud ante hæc tempora fuisse ad Archiepiscopos Turonensem ac Burdegalensem. Sed ideo dictæ sunt apostolicæ, quòd per illas tempestates Ecclesiæ omnes episcopales dicerentur apostolicæ, juxta observationem Tertulliani, quòd fidem suam ab apostolica illa prima sede accepissent quam Apostoli fundaverant. Vnde cum vides Ruricium Lemovicensem Episcopum à Fausto Reienti dici apostolica sede dignissimum, intelligere non debes Romanam, sed Lemovicensem, cui dignissimè præsidebat Ruricius, ideo sede illa dignissimus. Vide porrò Notas nostras ad Vincentium Lirinensem.

CAP. III.

PER VICARIOS SVOS] id est, per Romanos Pontifices, qui frequenter vocantur Vicarij Apostolicæ Sedis. Gelasius Papa in epistola ad Anastasium Augustum: *Et qualiscunque Apostolica sedis vicarius, quodcunque plena fidei catholica deesse comperero, pro meo modulo suggestionibus opportunis supplere contendo.* Itè Symmachus in Apologetico ad eundem Anastasium: *Vbi te, rerum humanarum princeps, qualiscunque Sedis Apostolicæ Vicarius contestari voce non desino &c.* Episcopi in synodo Romana congregati anno DCCC. in causa Leonis Papæ: *Nos Sedem Apostolicam, que est caput omnium Dei Ecclesiarum, judicare non audemus. Nam ab ipsa nos omnes & Vicario suo judicamur.* Et alibi pluries. Sic vocantur etiam Vicarij B. Petri, & Vicarij Apostolorum Petri & Pauli; ut alibi pluribus dictum est à nobis. Quin & Cyprianus in epistola LXXVI. Stephanum Papam vocat vicarium & successorem Cornelij Lucijque Pontificum Romanorum.

GREGORIUS PAPA] hujus nominis quartus, qui tum in Galliam cum Lothario venerat, in ejus partes transgressus contra patrem, uti dicemus infra.

PUGNATUS ET REPULSUS RECEDIT] Eventisse id quod ominabatur hoc loco Agobardus patet ex Hincmaro, qui sic loquitur in epistola xli. ad Hadrianum II. scripta: *Et quomodo Gregorius subreptus cum Lothario patre suo repugnante in Franciam venit, & postea in Francia ut antea non fuit, & ipse Papa cum tali honore sicut decuerat, & sui antecessores fecerunt, Romanam non redijt.*

IN APOSTOLICA SEDE ROBORATVM] Non quòd approbatio Romani Pontificis esset necessaria; sed quia Paschalis Papa id valde cupijt; ut supra diximus in Notis ad epistolam flebilem.

CAP. V.

APOSTOLICI] id est, Romani Pontificis, qui tum erat Gregorius quartus. Nam per eas tempestates hæc appellatio soli Romano Pontifici competebat. Olim tamen singuli Episcopi dicebantur Apostolici; ob eam videlicet causam, quòd successores Apostolorum cum essent, sedes suas apostolicis præditi virtutibus regebant; ut verbis Iuliani Pomerij utamur in capite xxv. libri primi de vita contemplativa. tum etiam quia cum omnes sedes vocarentur apostolicæ, consequens erat ut prædentes dicerentur apostolici. Deinde verò paulatim titulus ille ademptus simplicibus Episcopis, peculiaris factus est Metropolitanorum. Tandem & his quoque demptus est, totaque hujus nominis dignitas in Episcopum Romanum transfusa. Itaque jam ab aliquot seculis solus ille vocatur Apostolicus.

AD EPISTOLAM

GREGORII IV.

Epistola ista, seu veriùs fragmentum epistolæ, magni momenti est; & quo primùm tempore in publicum prodijt, exercuit industriam doctorum virorum. Massonus sanè, qui primus illam edidit, scriptam pu-